

การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในด้านผู้ประกอบการ SME ขนาดย่อยโดยใช้กระบวนการ PLC

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

The Development Of Community Enterprise Groups In The Area Of Small And Medium-sized SME Entrepreneurs By Using The PLC Of Professional Learning Community. Bueng Phra Sub-district. Mueang District. Phitsanulok Province.

สริณญา มารศรี, พระวิฑูรย์ ปกสุรญาโณ, กิตติศักดิ์ แท่งทอง, กนกวรรณ ประจันตะเสน

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Prem02mo2534@outlook.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษาระดับปัญหาและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกและ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research : PAR) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลบึงพระ จำนวน 120 คน กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 10คน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 10 คน รวม 140 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยถอดความข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก ถอดความจากเครื่องบันทึกเสียง มาตรวจสอบอย่างมีระบบเกี่ยวกับหัวข้อที่ต้องการวิเคราะห์ที่ปรากฏอยู่ในส่วนต่างๆของการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งหมด และสรุปประเด็น (Thematic Analysis) จากนั้นตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล ยืนยันข้อมูลที่ได้โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบเชื่อมโยงสามเส้า (Triangulation) จัดหมวดหมู่ข้อมูลและแปลข้อมูลโดยอยู่ในรูปการบรรยายความหมายข้อค้นพบที่สำคัญในการวิจัย นำเสนอ (Description)

ผลการวิจัยพบว่า

(1) การบริหารและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อสังเคราะห์และตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการชุมชน การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 จึงเห็นว่าควรนำประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยนำไปพัฒนารูปแบบดังกล่าวเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการทดลองต่อไปได้

(2) ด้านปัญหาพบว่าชาววัดถุดิบ เครื่องมือการผลิตที่ทันสมัย ด้านโลจิสติกส์ ด้านเทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินงานขาดทักษะแรงงาน ขาดการออกแบบหลากหลายผลิตภัณฑ์ที่ดึงดูดความสนใจของลูกค้า ด้านภาษาที่ยังไม่สามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์แต่ละครั้งของวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ มีคุณภาพไม่เหมือนกัน ไม่สม่ำเสมอ กรรมวิธีการผลิตไม่ทันสมัยไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลก ผู้ผลิตของกลุ่มก็เกรงว่าผลิตออกมาแล้วไม่สามารถหาตลาดได้ปัญหาที่ตามมาคือจากเดิมที่ผลิตแล้วขายเป็นตลาดเชิงรับจึงมีการปรับเปลี่ยนให้เป็นตลาดเชิงรุกที่เกิดจากวงสนทนาโดยใช้กระบวนการ PLC

(3) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้พัฒนารูปแบบการดำเนินกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระโดยใช้กระบวนการ PLC สู่การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการดำเนินงานดังนี้ มีกระบวนการ (1) การทบทวน (Reflective dialogue) ระหว่างกัน การเปิดกว้างให้มีการปฏิสัมพันธ์ในหมู่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมาก (2) ขั้นตอนลดความรู้สึกโดดเดี่ยว (Derivatization) ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (3) การรวมกลุ่มเพื่อนำเรื่องการเรียนรู้ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนสู่การดำเนินการ การร่วมมือร่วมใจกันในหมู่ผู้ประกอบ (4) การ (5) แลกเปลี่ยนในประเด็นที่เป็นค่านิยมและปทัสถานร่วม (Shared values and norms) สู่การออกแบบหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่ดึงดูดความสนใจและสามารถเชื่อมโยงให้ผู้บริโภคได้เห็นชัดเจนมากขึ้นว่าสินค้าจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก นอกจากได้ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาดั้งเดิม และมีความปลอดภัยแล้วเป็นอีกทางหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนชาวบ้านที่ด้อยโอกาสให้สามารถพึ่งตนเองมีรายได้ในการช่วยเหลือครอบครัวเป็นการเพิ่มจุดขายไปยังกลุ่มเป้าหมายที่อยากสนับสนุนและกระจายรายได้ให้แก่คนในชุมชน และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีโอกาสดำเนินการทั้งเป็นผู้ให้ข้อมูลและได้แสดงบทบาทการเป็นที่ปรึกษา (Advisor) การเป็นที่เลี้ยง (Mentor) และการเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Specialist) ก็ ในระหว่างที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อนด้วยกัน ที่เกิดจากบทบาทของการพัฒนางานโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

คำสำคัญ : วิสาหกิจชุมชน. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The purpose of this research was to study the administration and participation level of community enterprise management of Bueng Phra Am Muang Subdistrict. Phitsanulok Province. To study the level of problems and participation in the development of community enterprise in Bueng Phra Subdistrict. Mueang District. Phitsanulok Province and To analyze the factors that affect the development of community enterprise groups By using the PLC professional learning community process Use the qualitative research and participatory action research. (Participatory action research (PAR) data collection and data analysis The population and this sample were

people in Bueng Phra sub-district community. Muang district. Phitsanulok province. The samples were divided into 3 groups which are 120 people living in Bueng Phra Subdistrict. 10 community leaders and 10 government and private officials. including 140 people. Content Analysis) by transcribing the data from the in-depth interview record. Transcription from the voice recorder Come to have a systematic examination of the topics to be analyzed in various sections Of all in-depth interviews And summarize the issues (Thematic Analysis). then check the completeness of the information Confirm the information obtained using the triangular link checking method. (Triangulation) categorize information and interpret important findings in research. Present the information in a lecture format. (Description) The results of the research showed that

1. Administration and level of participation in community enterprise management of Bueng Phra Am Muang Subdistrict. Phitsanulok Province In order to synthesize and examine the model of capacity development for community entrepreneurs. Community Enterprise Development Group By using the PLC professional learning community process With assessment of suitability at a high level With an average of 4.34. it can be seen that issues with a low average should be used to develop the said model so that it can be used in further experiments.

2. As for the problems. it was found that the lack of raw materials Modern production tools Logistics Technology comes to help with operations. lack of labor skills Lacking product label designs that attract customers' attention Regarding the language that is not yet able to present each product of the herbal community enterprise. Bueng Phra Subdistrict Not the same quality The production process is uneven. unable to compete with the world market. Manufacturers of the group were afraid that it was produced and could not find the market. The next problem was that from the original that was produced and sold as a receptive market. it has been rearranged to be a proactive market resulting from conversation using the PLC process.

3. Analysis of factors affecting the development of community enterprise groups By using the PLC professional learning community process Developed the model of the herbal community enterprise activities in Bueng Phra Subdistrict by using the PLC process to change the culture of the community enterprise groups in the operation as follows: 1) The opportunity for reflective dialogue between each other. Greater interaction among community enterprise members Reduce feelings of loneliness (Derivatization) in product development of community enterprise members 3) Integration in order to focus on learning of community enterprise members to operate 4) Collaboration among

entrepreneurs 5) Exchange of valuable issues Popular and shared norms (Shared values and norms) to design product labels that attract and can connect consumers to see more clearly that the product Community Enterprise herbs Bueng Phra Phitsanulok. Aside from obtaining products that are unique to traditional wisdom And with quality at a fair price. it is another way to support disadvantaged villagers to become self-reliant and have income to help their families. increasing the selling point to the target group that wants to support and distribute income. For the people in the community And community enterprise members have the opportunity to both act as informants and to act as advisors. mentors and specialists while helping their peers together. Resulting from the role of job development using community process. professional learning.

Keywords: Community enterprise. Community professional learning.

บทนำ

วิสาหกิจชุมชนปัจจุบันของตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก นั้นเป็นลักษณะของการรวมกลุ่มของชุมชนในการสร้างอาชีพเสริม เพราะอาชีพหลักของคนในชุมชนคือการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการทำงานภายนอกชุมชนในภาคของอุตสาหกรรมซึ่งในยุคปัจจุบันเริ่มที่จะมีสูงขึ้น สภาพปัญหาในปัจจุบันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลบึงพระ คือในด้านของกระบวนการรวมกลุ่มของชุมชนในการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากว่าวิสาหกิจของชุมชนบึงพระยังไม่เป็นสินค้าที่ติดตลาดมากนัก ยังไม่เป็นที่รู้จักของคนแพร่หลายในจังหวัดพิษณุโลก อีกทั้งการขาดหายไปของกระบวนการผลิตสินค้าของชุมชน เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันที่ส่งผลต่อนโยบายการพัฒนาประเทศเน้นกระบวนการผลิตสินค้าในภาคอุตสาหกรรมและส่งออก ทำให้ประชาชนที่อยู่ในตำบลบึงพระต้องปรับเปลี่ยนวิถีในการดำรงชีวิตใหม่ เช่น ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น การออกไปทำงานภายนอกชุมชน สภาพแวดล้อมของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป การขายที่ดินทำกิน รวมถึงการขายตัวของเมือง ทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนตำบลบึงพระลดน้อยลงไป สินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลบึงพระคือการแปรรูปสมุนไพร การใช้สิ่งที่มีอยู่ในชุมชน สมุนไพรชนิดต่าง ๆ นำมาแปรรูปเป็นสินค้าทางเศรษฐกิจ เช่น สบู่ ยาสระผม น้ำมันวด ครีม ยาทาผิว ยารักษาโรค ที่เป็นสินค้าที่โดดเด่นของชุมชนเริ่มมีการผลิตที่น้อยลงไป ส่วนกลุ่มเครือข่ายที่ก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนก็ออกไปทำงานนอกชุมชนเพิ่มมากขึ้น วิธีการผลิตสินค้าในปัจจุบันก็เป็นอีกประเด็นที่สำคัญที่ทำให้เห็นถึงวิกฤตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากนโยบายของภาครัฐเน้นการผลิตสินค้าส่งขายยังตลาดเพื่อการแข่งขัน ทำให้มีหลายชุมชนในประเทศไทยและหลายพื้นที่เร่งการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อการค้า ทำให้สินค้าที่เคยผลิตในชุมชนต้องออกไปแข่งขันกับตลาดภายนอกเพิ่มมากขึ้น จากประกอบการในชุมชนจะต้องกลายเป็นพ่อค้า แม่ค้าที่ขายผลิตภัณฑ์ของชุมชนโดยตรง การออกงานอีเวนต์ต่างๆที่หน่วยงานภาครัฐจัดขึ้น ซึ่งในบางครั้งก็จัดงานสินค้าที่ผลิตก็ไม่สามารถที่จะขายได้เท่าที่ควร หรือมีผลตอบแทนที่น้อยทำให้กลุ่มผู้ที่เคยทำวิสาหกิจชุมชนลดน้อยตามลงไปด้วย

จากความเป็นมาและประเด็นปัญหาที่กล่าวมาผู้วิจัยเคยเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเห็นความเข้มแข็งของชุมชน จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ต้องการศึกษาเรื่อง การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในด้านผู้ประกอบการ SME ขนาดย่อยโดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนได้นำไปปรับปรุงให้ สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพ อันจะสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาระดับปัญหาและการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในด้านผู้ประกอบการ SME ขนาดย่อยโดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ระดับปัญหาและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ดำเนินการศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 2 ศึกษาระดับปัญหาและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนารูปแบบการดำเนินกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ประชาชนในชุมชน ต.พิษณุโลก.เมือง จ.บึงพระ อ.

2. ผู้นำชุมชน

3. เจ้าหน้าที่ภาครัฐ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชาชนในชุมชนที่เป็นสมาชิกวิสาขกิจชุมชน ต.พิชญ์โลก จำนวน.เมือง จ.บึงพระ อ.60 คน

พิชญ์โลก จำนวน .เมือง จ.บึงพระ อ.ประชาชนในชุมชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกวิสาขกิจชุมชน ต. 2 60 คน

3. ผู้นำตามตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน จำนวน 1 คน

8 ผู้ใหญ่บ้าน .4 หมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ 1 คน

ผู้อาวุธโสที่ชาวบ้านให้ความนับถือ .5 6. เจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มวิสาขกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิชญ์โลก แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบคำตอบเดียวจากคำตอบที่กำหนดให้หลายคำตอบ (Multiple Choice) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพและเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาขกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิชญ์โลก

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบคำตอบเดียวจากคำตอบที่กำหนดให้หลายคำตอบ (Multiple Choice) ได้แก่ ด้านคำตอบแทนด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ด้านสุขภาพ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาความก้าวหน้า ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านความภาคภูมิใจ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับสภาพการจัดสวัสดิการสังคม ลักษณะเป็นมาตราวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม และการบริการสังคม เช่น การศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การประกันรายได้ ค่าจ้างและสวัสดิการ บริการสังคม นันทนาการ

การสร้างเครื่องมือการวิจัย และมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ นำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวความคิดและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน สภาพและความต้องการจัดสวัสดิการสังคม

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ .2 ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ว่าข้อคำถามแต่ละข้อสอดคล้องกับประเด็นบ่งชี้ที่กำหนดไว้หรือไม่

นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกันคำนวณหาความตรงตามเนื้อหา ซึ่งคำนวณ .3 จากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น และใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ ปรากฏผลอยู่ระหว่าง 1-0.7

ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขการใช้ภาษาในแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นนำแบบสอบถามให้อาจารย์ .4 ก่อนไปทดสอบ (Try-Out) กับกลุ่มกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ

) หาความเที่ยงกา .5(Reliability) ของเครื่องมือใช้วิธีการหาความเที่ยงแบบการวัดความสอดคล้อง ภายใน (Measure of Internal Consistency) โดยเลือกใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) สุวิมล .2551 .ตริภานนท์หน้า (181-173 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำหนังสือขออนุญาตเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนจากมหาวิทยาลัย .1

2. ดำเนินการประสานความร่วมมือนัดหมายวันเวลาสถานที่กับผู้เกี่ยวข้อง

นำแบบสอบถามให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง .3 จังหวัดพิษณุโลกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ ตามวันเวลาที่นัดหมาย โดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ทราบและอธิบายวิธีการทำแบบสอบถามอย่างละเอียดก่อนดำเนินการตอบแบบสอบถาม

เก็บ .4รวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแต่ละฉบับ

5แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก ตามแนวคำถามเกี่ยวกับหลักการการบริหารและระดับการมีส่วนร่วม . ในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ระดับปัญหาและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

5.1เครื่องบันทึกเสียง สำหรับบันทึกข้อมูลขณะทำการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำมาถอดความตาม . เนื้อหา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่บันทึกในแบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก

5.2. กล้องถ่ายภาพ สำหรับบันทึกการเปลี่ยนแปลงท่าที ความรู้สึกและอารมณ์ของผู้ให้ข้อมูลหรือบันทึกสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในขณะทำการสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Wiersma & Jurs. 2005. pp.351-357) เพื่อบรรยายลักษณะข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แบ่งได้ดังนี้

1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน .2

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดสวัสดิการสังคม .3

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจัดสวัสดิการสังคม .4

5. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยถอดความข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก ถอดความจากเครื่องบันทึกเสียง มาตรวจสอบอย่างมีระบบเกี่ยวกับหัวข้อที่ต้องการวิเคราะห์ที่ปรากฏอยู่ในส่วนต่างๆ ของการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งหมด และสรุปประเด็น (Thematic Analysis) ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการการบริหารและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน

การสรุปผลข้อมูล สรุปผลข้อมูลตามกรอบแนวคิดการวิจัย โดยแยกประเด็น ดังนี้ ด้านคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านสภาพการจัดสวัสดิการสังคม ด้านความต้องการจัดสวัสดิการสังคม จัดกลุ่มเป็นระบบแยกแยะองค์ประกอบ วิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของข้อมูล จากนั้นตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล ยืนยันข้อมูลที่ได้โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบเชื่อมโยงสามเส้า (Triangulation) จัดหมวดหมู่ข้อมูลและแปลความหมายข้อ (ค้นพบที่สำคัญในการวิจัย นำเสนอข้อมูลโดยอยู่ในรูปการบรรยาย (Description)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 140 คน ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (Surveys Research) ผลศึกษาพบว่า

) ทูทางสังคม .1S = Social Capital) ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ความร่วมมือ ในชุมชนนำมาซึ่งความสำเร็จในการ พัฒนาชุมชน มากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.818 รองลงมา มีการใช้ประโยชน์จากทุนทางสังคม ร่วมกัน และสมาชิกมีส่วนร่วมในการเสนอแนะการจัดสรรทรัพยากรชุมชน และการพัฒนาองค์ความรู้ในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.960

.2การตลาดเชิงสร้างสรรค์ (C = Creative Marketing) ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เอกลักษณ์ เฉพาะถิ่น การเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบที่เหลือใช้ มีการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ของคนใน ชุมชน และการให้ข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์แก่ผู้บริโภคที่เป็นจริง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.960 และค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดได้แก่ การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ของคนใน ชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.960

) ศักยภาพเครือข่ายทางสังคม .3P = Potential of social network) ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมเครือข่ายทางสังคม และมีเครือข่ายมีขวัญและกำลังใจเจตนารมณ์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.960 รองลงมา ได้แก่ การสร้างเครือข่ายในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การเปิดรับการสนับสนุนด้านต่างๆ จากหน่วยงานองค์กร มีค่าเฉลี่ย 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.600 และศักยภาพ

เครือข่ายทางสังคมที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ความร่วมมือของเครือข่ายต่างๆ ส่งผลต่อความสำเร็จในองค์กรชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.065

) กระบวนการพัฒนา .4D = Development Procedure) ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การเตรียมความพร้อมในการออกสู่ตลาดของผลิตภัณฑ์ การเตรียมความพร้อมในการออกสู่ตลาดของผลิตภัณฑ์ ค่าเฉลี่ย 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.901 และค่าเฉลี่ยด้านกระบวนการพัฒนาที่มีค่าน้อยที่สุดได้แก่ การสำรวจทุนทางสังคม และทรัพยากรชุมชน มีการรับฟังข้อเสนอแนะและความต้องการของชุมชน ค่าเฉลี่ย 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.651

ตอนที่ 2 ศึกษาระดับปัญหาและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สรุปผลพบว่าปัญหาด้านการผลิตของวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก คือ ขาดวัตถุดิบ ขาดเครื่องมือการผลิตที่ทันสมัย และไม่มีทักษะในการผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ กลุ่มผู้ผลิต ชุมชนส่วนใหญ่ไม่สามารถรับการสั่งซื้อสินค้าคราวละมากๆ ได้เมื่อต่างชาติสั่งซื้อ มักสั่งซื้อคราวละมากๆ เพราะเหตุผลด้านโลจิสติกส์และมาตรฐานสินค้าก็ต้องสม่ำเสมอสินค้า แต่ครั้งของวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกมีคุณภาพไม่เหมือนกัน ไม่สม่ำเสมอกรรมวิธีการผลิตไม่ทันสมัยไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ อีกทั้ง ผู้ผลิตของกลุ่มก็เกรงว่าผลิตออกมาแล้วไม่สามารถหาตลาดได้ปัญหาที่ตามมาคือจากเดิมที่ผลิตแล้วขายเป็นตลาดเชิงรับจึงมีการปรับเปลี่ยนให้เป็นตลาดเชิงรุก โดยเริ่มจากการสร้างความต้องการ (Demand) ให้เกิดขึ้นก่อนแต่เมื่อมีความต้องการเกิดขึ้นแล้วกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เองกลับผลิตสินค้าได้ ไม่ทันตามความต้องการของผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม การขยายตัวทางธุรกิจก็ต้องมีการขยายตัวในด้านการผลิต ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของโรงงานกระบวนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไป เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ทันสมัยขึ้น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการควบคุมกระบวนการผลิตทั้งในภาพรวมและหน่วยการผลิตย่อยและอื่นๆ ส่งผลให้สมาชิกที่มีความเคยชินกับวิธีการทำงานแบบเก่าจำเป็นต้องยกระดับความรู้ความสามารถ ในการใช้งานเทคโนโลยีที่สูงขึ้น ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความสามารถ ในการปรับตัวได้ของสมาชิกแต่ละคนและประสิทธิภาพของการส่งเสริมอบรมพัฒนาความรู้

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ทั้งระดับต้นน้ำ ระดับกลางน้ำ และระดับปลายน้ำ การใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้ามาพัฒนาการดำเนินกิจการ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จะต้องเกิดจากการพัฒนาโครงการส่งเสริมการขายและขยายช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการจัดหาเครื่องจักรทันสมัยเพื่อประสิทธิภาพการผลิต จัดตั้งศูนย์ทดสอบและรับรองมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน พัฒนาการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนสู่ความยั่งยืน การเสริมสร้างผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนรายใหม่ การจัดงานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึง

พระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สื่อสารประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การดำเนินงานการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนผ่านช่องทางต่างๆ ส่งเสริมการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าทั้งในและต่างประเทศ โครงการพัฒนาตราสินค้าผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเพิ่มช่องทางการขายด้วยการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อออนไลน์ ที่เกิดจากการเข้าร่วมพัฒนาและต้องการสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เกิดขึ้นโดยการนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ PLC เข้ามาร่วมในการดำเนินงาน การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในด้านผู้ประกอบการ SME ขนาดย่อยโดยใช้กระบวนการ PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สามารถเชื่อมโยงให้ผู้บริโภคได้เห็นชัดเจนมากขึ้นอีกว่าการซื้อสินค้าจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก นอกจากได้ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาดั้งเดิม และมีคุณภาพในราคายุติธรรมแล้วจะเป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนชาวบ้านที่ด้อยโอกาสให้สามารถพึ่งตนเองมีรายได้ในการช่วยเหลือครอบครัวเป็นการเพิ่มจุดขายไปยังกลุ่มเป้าหมายที่อยากสนับสนุนและกระจายรายได้ให้แก่คนในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1 ด้านการปฏิบัติ

1.1 ทีมวิจัย ต้องเพิ่มพูนความรู้ทักษะของการเป็นวิทยากรกระบวนการ การตั้งคำถาม การกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมของสมาชิก เรียนรู้กระบวนการวิจัย และมีใจรักที่จะ พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย

1.2 สมาชิกและผู้นำวิสาหกิจชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการใช้กระบวนการ PLC ที่เป็นระบบซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่ยั่งยืน คือพัฒนาบนฐานความรู้ของชุมชนที่ประกอบด้วยสมาชิกและผู้นำชุมชน

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานภาคี หน่วยงานในคณะอนุกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ทั้งในระดับจังหวัด และอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเข้ามามี ส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่เริ่ม เพื่อที่จะได้เห็นภาพของกระบวนการ PLC

2 ด้านนโยบาย

2.1 ระดับนโยบายควรสนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างนักวิจัยเพิ่มขึ้น โดยใช้งานใน หน้าที่ที่ทำอยู่แล้ว จะเป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะของเจ้าหน้าที่ไปในตัว

2.2 สนับสนุนงบประมาณ ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ เพราะเป็นการสร้าง องค์ความรู้ใหม่ที่จะก่อประโยชน์ต่องานว่าส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3. ด้านกลยุทธ์ทิศทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน/

3.1 ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์และการทำงานทั้งของเจ้าหน้าที่และชุมชนให้รู้จักคิด และดำเนินการพัฒนาชุมชน พัฒนากลุ่มในเชิงกลยุทธ์มากขึ้น โดยคัดเลือกกลุ่มนำร่องหรือต้นแบบ ขึ้นมาเพื่อดำเนินการผ่านกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.2 กลุ่มต้นแบบดำเนินการพัฒนาโดยประเมินศักยภาพ วิเคราะห์ศักยภาพ กำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ในการพัฒนา กำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดการพัฒนาพร้อมวิธี ประเมิน

.4 ด้านการวิจัยครั้งต่อไป

4.1 วิจัยการพัฒนาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ในการบริหารจัดการองค์กร

4.2 วิจัยการพัฒนาสินค้า ผลิตภัณฑ์และการตลาด

4.3 ศึกษาวิจัยเรื่องการเชื่อมโยงและพัฒนาเครือข่ายด้านการเรียนรู้ การผลิตและ การตลาดโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC

References

จรรยาภรณ์ พรหมคุณ. (2554). ศึกษาวิจัย และการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของผู้ประกอบการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2553). “การพัฒนาองค์กรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย”. ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

นงลักษณ์ ทองศรี. (2558). รูปแบบการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าไหมจังหวัดบุรีรัมย์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

ศิริพร สัจจามันท์. (2559). ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของค่าจ้างและตลาดแรงงาน ในประเทศไทยค.ศ. 1930-1995 นนทบุรี : สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เสรี พงศ์พิศ. (2546). บทความวิสาหกิจชุมชน ทางเลือกของชุมชน. ค้นเมื่อ 18 เมษายน 2562จาก www.phongphit.com

Ferreira. Joao and Azevedo. Susana. (2007. November 09). Entrepreneurial Orientation as a main Resource and Capability on Small Firm's Growth. Retrieved May 2. 2009. from <http://mpra.ub.unimuenchen.de/5682/MPRApaperNo.5682.posted09.November2007/16:57>

Fullan. M. (1999). *Change Forces: The Sequel*. London. Falmer Press.

- Hargreaves. A. (2003). **Teaching in the knowledge society: Education in the age of insecurity.**
New York: Teacher College Press.
- Hargreaves. A. (2003). **Teaching in the knowledge society: Education in the age of insecurity.**
New York: Teacher College Press.
- Harms. Rainer. (2009). **A Multivariate Analysis of the Characteristics of Rapid Growth Firms. Their Leaders. and Their Market.** Journal of Small Business and Entrepreneurship.22(4). pp.429-454.
- Hord. S. M. (1997). **Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement (Internet).** Southwest Educational Development Laboratory.
- Senge. P. M., N. Cambron-McCabe. T. Lucas. A. Kleiner. J. Dutton. & B. Smith. (2000). **Schools That Learn: A Fifth Discipline Fieldbook for Educators. Parents. and Everyone Who Cares about Education.** New York: Doubleday.
- Sergiovanni. T. (1994). **Building community in schools.** San Francisco. CA: Jossey Bass.
- Sergiovanni. T. (1998). **International Journal of Leadership in Education.** Vol.1 No.1. P. 37.
- Tabachnik. Barbara G. and Fidell. Linda S. (2007). **Using Multivariate Statistics.** (5th ed.). New York:
- Allyn and Bacon. Yamane. Taro. (1973). **Statistics: an introductory analysis.**
New York: Harper and Row.